

"UKRAINIAN LABOR NEWS" Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Subscription per year \$4.00

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ. Видає Створариство "Українських Робітничих Вістей". Передплата на рік \$4.00 Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Неповищення в газеті рубриків не звертається, хіба що дописувачеві явно зазначити, що бажав звороту своєї рукописи на випадок її неповищення та залучити поштово марку на її пересилку.

ДО ЧОГО ДІЙШЛА НІМЕЧЧИНА?

Завдяки французській окупації Рурського басейну Німеччина опинилася нині в такім катастрофічному положенні, в яким не набувала жадна європейська держава після закінчення великої війни. Обезцінення німецької валюти доводить до цього, що працююче населення Німеччини не може докупитися поживи і мусить голодувати. Внаслідок цього по цілм краю вибухають голодові заворушення, підчас котрих падають убиті і ранені. В нікотрім іншій країні не убито тільки робітників підчас демонстрацій на вулицях, як в Німеччині в останніх місяцях.

Коли Французи заняли Рурцину, німецьке правительство зарядило в окупованій території пасивний опір і піддержувало його морально і матеріально. Але німецькі фінанси і до часу окупації не були в якій найбільшій стані. Коли-ж наступила окупація — Німеччина втратила всі доходи з багатих вуглям і залізом Рурцини, а крім цього мусіла ще видавати великі фонди на піддержування пасивного опору. В додатку, через окупацію Рурцини Німеччина мусіла купувати за границею вугля для своїх власних потреб. Це все було не під силу німецьким фінансам і Німеччина ринилася вкінці підатися Франції.

Більше як місяць тому назад німецьке правительство подало Франції і Бельгії, що воно відкаже пасивний опір в Рурцині, однак під умовля, що окупаційні власти дозволять повернути прогнані з Рурцини Німцями та освободять тих, що зістали засуджені Французами і сидять по в'язницях. На це Франція і Бельгія не згодилася і німецьке правительство відкажало пасивний опір без жадних застережень. Однак німецьке правительство вестати надіялося, що воно зговориться з правительствами Франції і Бельгії бодай в справі привернення "нормальних" відносин в Рурцині. Воно хотіло коштом німецької робітничої класи в Рурцині добитися торгу з Французами і Бельгіями, хотіло поділитися з ними зисками, які мали прийти з розпочаття праці в Рурцині. Та показалося, що й тут французьке і бельгійське правительство не хотіли говорити з Німцями. Пуанкаре сказав Штресеманови, що встрай розпочаття праці в окупованій території веде вже переговори ген. Дегут, французський командант в Рурцині, з самим рурським населенням. А ці "переговори" були такі, що німецьким робітникам в Рурцині треба було приставати на всі ганебні умовля, диктовані Французами.

Таким робом відкажання пасивного опору в Рурцині зовсім не поправило відносин в Німеччині, а навпаки — це їх погіршило. Вартість німецької марки почала падати стрімголов в долину, ціни на всі споживчі продукти почали шалено підноситися, а по деяких містах і зовсім не ставало поживи, особливо товчів і картофелів. По містах збільшилося безробіття і гододні безробітні почали нападати на склепи з поживою та на докооничні поля засаджені картофлями. Підчас цих нападів приходило до боїв з поліцією і много робітників наложило своїми головами.

Щоби бодай в часті увити собі теперішній економічний стан Німеччини, треба взяти під увагу такі факти. Скільки німецьких паперових марок в обігу в першій тижні жовтня обчислювано на квадраніони. Це є сума, якої це можна собі увити звичайним розумом. Далше, вартість німецької марки з днем 18. жовтня упала до 9 мільярдів марок за одного американського долара. Бохонець хліба в Берліні коштував дня 22. жовтня 2 мільярди 5 мільйонів марок. Це лише пару фактів з многих, які дають маленьке свідчення того, в яким положенні находиться нині Німеччина.

Це лише економічний бік справи. А що каже політичний? В той час, як Німеччина находиться над берегом цілковитої економічної руїни, а німецька працююча клася примирає з голоду і продає свою кров на вулицях міст в надії добитися від когось кусника хліба, — в той сам час німецька країна рекація планує державний переворот і встановлення явної диктатури буржуазії на вірті того, що істнує в Італії, Болгарії і Еспанії. Німецькі фашисти, які мають свій осідок в Баварії і Еспанії, зують свої сили до зведення остаточного бою і захоплення влади в свої руки. Баварія, яка не є ще офіційно в руках фашистів, вже не слухає приказів центрального правительства в Берліні і веде свою власну політику.

В той сам час в двох інших провінціях — Саксонії і Турингії — державну власть мають в своїх руках комуністи і соціалісти. В обох цих провінціях є комуністично-соціалістичні правительства, які мають за собою більшість в тамошніх соймах. І між комуністично-соціалістичною Саксонією а центральним правительством в Берліні прийшло до непорозуміння і боротьби. Берлінське правительство зарядило розв'язання "Червоних Сотень" в Саксонії, на що, розуміється, не згодилось саксонське правительство. Були висті, що центральна влада в Берліні готова перевести свій розпорядок в життя при допомозі військової і чекає лише на укінчення військових приготувань. Цей спір ще не закінчений. Також виник був конфлікт між саксонським правительством а ген. Мілером, командантом краєвої оборони в Саксонії, який заборонив конгрес "Червоних Сотень" та виступив проти промови міністра фінансів комуніста Бетхера.

Між реакційною Баварією і комуністично-соціалістичною Саксонією зривано дипломатичні зносини. Американські кореспонденти доносять, що між обома провінціями може прийти до формальної війни, яка була б сигналом до революції в Німеччині. На саксонській границі Баварія мала вже нагромадити багато військової і є готова до розпочаття воєнної авантюри. Крім того послідні телеграми доносять, що в окупованій території німецькі сепаратисти прокламували незалежну надруську республіку. Цій акції сприяють очевидно Французи і Бельгія.

Перед німецькою робітничою класою, а головню її авангардом Комуністичною Партією, лежить тепер важне завдання — використати теперішнє положення Німеччини в своїм власнім інтересі, в інтересі революції. Є надія, що вона це зробить. Навіть соціалісти під напором мас стають разом з комуністами для оборони інтересів робітничої класи перед буржуазією.

Перед залученням фронтом комуністів і соціалістів буржуазія не встоїть. Як сказав тов. Брандлер в Москві, німецькі комуністи вважають, що можуть захопити державну власть в свої руки, однак більше турбуються тим, чи зможуть її вдержати з огляду на "сусідів" Польщу, Чехословаччину і Францію. Однак з другої сторони вони можуть бути певні, що в критичній хвилі їм на поміч поспішать Радянські Республіки.

ДО ВСІХ ВІДДІЛІВ СТОВ. УКР. РОБ. ДІМ, СЕКЦІЙ ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ І У.С. Р.П.К.

Товариші і Товаришкі! Якраз наближається місяць листопад, себто червоний місяць, котрий є призначений на переведення кампанії поміч "Українським Робітничим Вістям", "Голосови Праці", "Голосови Робітниць" і партійному "Вістнику".

Про потребу такої помічі ми тут не будемо говорити, бо така потреба відома всім організованим робітникам; бо вона ведеється з року на рік і без неї не може істнувати ні одна робітничая газета. Ми тут скажемо лише кілька уваг щодо практичного переведення такої кампанії, від якої залежить її успіх. А від успіху кампанії залежить, товариші, забезпечення нашої преси на будучність.

Віннігеські українські робітники і робітничі організації в товаристві при Укр. Роб. Дімі, зробили вже заходи щодо переведення листопадової кампанії на поміч своєї преси. Вони скликали в середу 17. жовтня спільне засідання делегатів відділів Стов. Укр. Роб. Діма, Секції Жен.-Роб., У.С. Р.П.К. і Р.З.Т. На тім засіданні згадані делегати детально обговорили план кампанії і вибрали спеціальний комітет, якому поручили переведення цього плану в життя. План роботи начеркнено слідує:

В неділю пополуноди, дня 28. жовтня комітет скличе загальний мітинг членів всіх робітничих організацій при У.Р.Д. і на тім мітингу виконотється лекція про значіння робітничої преси, щоби перше всего самі організовані робітники і робітничі знали, чому вони повинні помагати своїй пресі. Далше намічено відіграти в місяці листопада четверо предствавлень, а саме: "Безробітні", "Данаїади", "Романтичні" і "Жидівка Віхрестка". У всі неділі в місяці листопада рішено устроїти концерти і

концерти-мітинги. Ухвалено устроїти при кінці листопада велику розігравку вартисних річей. Але найголовніше, ухвалено розпочати в місяці листопада широку кампанію для збирання передлати і пресоного фонду, а головню передлати. Для цього комітет постарается втягнути в цю кампанію все членство вищих згаданих організацій.

Комітет складається з 12 членів і членкинь. Він ділиться на три секції, до котрих члени кожда: одна секція має зайнятися устроюванням представлень і концертів і тому має працювати разом з дірлентами і режисерами, друга має зайнятися розігравою, а третя скликанням мітингів і розпределенням роботи по збиранню передлати і пресоного фонду.

Ось так вриближно виглядає план кампанії поміч української робітничої пресі в Віннігезі.

Всі дати підприємств і мітингів і ціла їх програма будуть подані до відома місцевим робітникам і робітничим в найближчих числах "Українських Робітничих Вістей".

Всі українські робітники і фермерські організації на провінції можуть взяти собі за взірць план віннігеських товаришів і взятися спільно за кампанію поміч своєї пресі в місяці листопада.

Отже залучм, товариші і товаришкі, всі свої сили і зобов'язання істнування своєї пресі! Нехай не будє ні одного робітника і робітнички в Канаді, які не поспішать-б в місяці листопада з помічю своєї пресі — "Укр. Роб. Вістям", "Голосови Праці", "Голосови Робітниць" і партійному "Вістнику".

Хай живе українська робітничая преса в Канаді!

Комітет для переведення листопадової кампанії в Віннігезі.

РОБІТНИЧИЙ РУХ В ПОЛЬЩІ І ГАЛИЧИНІ.

(Від нашого львівського кореспондента.)

Пролетарське життя плыве тут серед важких зусиль оборонити своє істнування. Матеріально живеться важко, куди гірше чим за давних цисарсько-австрійських часів. Демократична польська республіка з президентом соціалістом на чолі гірша для робітників від габсбургської монархії. Доріжжя, безробіття та пересідування і поліційні репресії це те, що день в день відчуває робітничтво на своїй спині.

Щоб успішно боротися проти цього, мусів пролетаріят закинути всі ілюзії про патріотизм, вітчину, національну державу, та взятися солідарно до боротьби зі своїм ворогом капіталістичною диктатурою.

Від кількох місяців серед робітничтва цілої Польщі і придруччя до неї країв проіснує іншого не говориться, як про одностійний пролетарський фронт. Це про те, щоб підключити всі сили в реакцію, фашизм і націоналізм, які в Польщі підносять голову та опановують ціле життя, зедати всіх робітників без огляду на їх політичні угруповання, партійність і релігію.

З ініціативою виступили комуністи і У.С.Д.П. За їх старанням відбулося вже багато засідань та сходів. Проти такого одностійного фронту виступила П.П.С., за нею пішов "Бунд". Нині серед робітників є дві групи, два фронти. Є гвардія буржуазії, яка своїм фронтом стоїть при диктатурі капіталу в Польщі та обороняє її. Сюди нале-

жуть фронт. Але все таки ми зискуємо нових прихильників серед робітничтва.

Одностійний фронт у Львові на-т. мая ц. р. прініс нам багато користі, спровадив в наші ряди багато робітників. Так само скористали ми при одностійному фронті у виборах до Каси Хорих в Гірничій Дуброві.

Львів цілий тиждень був свідком страйку мійських робітників. Страйкувало кілька тисяч, не йшли трамваї, не було світла, не чищено вулиць, хоть військо обсадило всі вартати і смяло гнало людей до роботи.

Нічого не помогло. Страйку ніхто не зломив через повних 6 днів.

Причиною страйку і то безпосередню було "усунення з праці і посади голови організації мійських робітників за це, що він в газетам піднік критичні мійських робітників.

В обороні свого товариша і провідника робітники станили до страйку. Президія міста цюфнула звільнення з посади, але страйкуючі поставили

економічні домагання. Тому, що президія міста не хотіла уступити — страйк тягнувся 6 днів.

Проти страйкерів виступили військо і поліція. Голову організації мійських робітників і кількох провідників арештовано. Тоді загала львівських робітників прокламував генеральний страйк.

Цього настрашилась П.П.С., побігла до магістрату і наклонила його, щоби він уступив. Робітники побідили, хоть не в усім, але як на перший раз і сильно закорінені впливи патріотично польські в їх організації, ця побіда страйку, його вигнання віщують, що робітники вийдуть на пролетарський революційний шлях.

Щоби репресіями здавити робітничий і революційний рух у Львові, знесено цілковито закон про свободу зборів. Тепер не можна у Львові урядити ніяких зборів і то навіть для членів організації, бо поліція розганяє і арештує. Це дотичить комуністів, У.С.Д.П. і всіх Українців.

Те саме є теж і на провінції. Львів, 29. вересня 1923. ір.

ВІЙСЬКОВА ДИКТАТУРА В ЕСПАНІІ.

Європа має тепер ще одну реакційну диктатуру, несприятливу навіть тоненькою заслоною демократизму. В вересні сподобалося генералови Прімо ді Рівера, генеральному капітанови міста Барцельони, розпустити міністерство Альгусета та мадрідський парламент і кинути — до коша-той клаптик паперу, що його називали "конституцією королівства Еспанія". Барцельонський державний заговор ознаменує конець шістьмітної боротьби за владу. Військові "юнти", що powstaли 1917 р. та від тоді не раз мали бути розв'язані, захопили сьогодні не обмежену владу.

Еспанія наслідком свого сподарського розвалу не має для синів своєї аристократії та середньої буржуазії ніяких кращих шляхів кар'єри, як військова служба. Еспанія мусить кормити майже 25.000 офіцерів. Не беручи під увагу злочасного Марока, вона не має ніяких колоній, де могла-б зайняти свою армію. Лихо плачати та знезджені безділяем еспанські офіцери позакладали союзи для плекання своїх інтересів, т. зв. "юнти", опановані вщерт духом неберебляганю кастовости. Тому, що вони при загальному розкладі посідаючих класів уявляють одну коу реальну, добре зорганізовану силу, всі спроби як консервативних, так ліберальних міністерств/кабінетів, щоб їх розв'язати, були безуспішні. В минулому році упав консервативний кабінет Санче Герра через спробу розв'язати юнти.

Чотири дані створюють витинний шлях еспанської політики: 1. фінансові недобори, 2. мароканські невдачі, 3. гноблення робітничтва, 4. неминучий упадок монархії. Дефіцит величезний і що року росте, 1920—21 р. вивисив 872 мільйони песетів, а 1921—22 р. — 1 мільярд! Дефіцит викликаний нечуваними обманствами в зв'язку з мароканською війною.

В еспанському Мароку йде завзята війна з перервами від 1909 р. Цілими роками Еспанія держить там на маленькому шматку землі 150.000 жовнів, яких часто побіджують Мароканці. Війна ця для Еспанії злочасна і упокорююча. Наприклад, уряд мусів місяцями переговорювати з повстанським ватажком Абд-ель-Крімом про освободження тисяч полонених. Конець тієї авантюри безнадійний. Зав'язана, з якою Еспанія продовжує мароканську війну — просто загадка, бо еспанське Мароко не приносить Еспанії ніяких користей, та з коштує багато гроша та крові. Крім того мароканська війна це постійна притока до безупинного революційного кипіння. З того приводу вже 1909 р. вибухло в Барцельоні повстання, епідіологом котрого було судове вбивство Феррера. Як поясни-

ти це нечуване марнотраство сил і крові і де жерело небідности Мароканців, котрі борються малої країни, обмеженої морем і кордонами французького Марока? Мілітарний талан Абд-ель-Кріма та фанатизм його "гарків" у святий війні дають за мале, недостаточне пояснення сили того опору. Відкіля бере Абд-ель-Крім зброю? Богато здобуває на ворогах. Але позатім доносять мадрідські часописи про сильну контрабанду зброєю на кордоні французького Марока.

Котра європейська велика держава заікавлена в удержанню такої першорядної стратегічної позиції напроти самого Гібральтару? І яка друга великодержавна заінтересована в тому, щоб виступити на дому місці проти першої? На протязі всього 19 століття, від часу наполеонських воєн, Еспанія й Португалія були залежні від Англії. Еспанська воєнна імпреза в Мароку має отже очевидячки ту саму причину, що й недавня грецькотурецька війна: суперничуючі імперіалістичні держави продилюють кров своїх народів-наймитів!

Мароканська війна мусить отже продовжатися, бо цього вимагають "вищі" інтереси. Але еспанський нарід не хоче вести далі безцільної безконечної війни. При кождому відділі свіжих частин до Мелілі крайною проходить хвиля протестів а відділи всідують на кораблі тільки під явним ском воєнних судів. Недавно, бо 25. серпня ц. р. прийшло до кривавих військових розривхів у Малазі, подібні-ж події відбулися в Севільї та Гранаді. Мароканська війна має отже внутрі країни своє доповнення в погнобленню робітничого руху.

В 1917 році, в котрому powstaли юнти, сильно зріс також рух еспанського робітничтва, посиленний розвитком промислу в часі війни. Неспокої в Барцельоні й Валенсії створили масу дуже революційного але анархічно настроєного пролетаріату, що не мав ані тривкої організації, ані ясної програми, ані властивої розуміння революційної політики. В рік після цього могутні страйки показали каталонським підприємцям, з яким класовим противником вони мають діло. Загальний Союз Робітничтва числив 1919 р. після короткого істнування майже 1 мільон членів. Цей пролетаріят вів свою боротьбу проти підприємців старими анархістичними методами тероризму. Коли каталонська буржуазія прийшла до себе після першого страху, почалася доба білого терору, що трвала від листопада 1919 до 1922 р. Фахові вбивці з так званих вільних профспілок вимордували в Каталонії більше як 400 робітників. Губернатор Барцельони, Мартінес Анідо,

велів арештувати тисячі робітників. Всілякі роди реакційних банд, соматени і т. д. опанували разом з поліцією каталонський пролетаріят пересідувано вбивствами, тортурами та тюрмою, прийшло до великих страйків в копальні області Астурії, де має перевагу соціалістичний вплив. Реформістичні ватажки усували з профспілок комуністів. Але коли білий терор закінчився, анархістичні провідники почали зі свого боку пропаганду проти комуністів та російської революції.

Таке було становище в Еспанії перед заведенням диктатури: монархія без усної поваги, дві політичні партії, консервативна й ліберальна, обидві заступили аграрних інтересів, що вели майже однако-ву політику та рижинали тільки особистими противенствами; великий вплив духовенства між селянськими та маломіщанськими масами; важкий гніт податковий; пролетаріят побіджений білим терором, зраджений реформістами і розколений анархістами, що не хотіли навчитися нічого з російської революції. Молода й смілива, але це недовідчена комуністична партія; міцно зорганізована та численна офіцерська каста, що має одночасно зв'язки з реакційними землевласниками, з промисловцями та з середніми верстами населення, зараженими впливом фашистського прикладу; до того продовжування війни. З тих передслослків випливає ясна розвязка проблеми.

Ця проблема була б могла мати іншу розвязку, якби на початку цього року, по думці пропозицій комуністів, було прийшло до створення сильно-го одностійного фронту всіх революційних робітників. Але безсилля та роздор в нутрі робітничої класи уможливили перемену реакційної системи. Сьогодні там панують чотири генерали, нехтучую конституцію Еспанії. Кат робітничтва Мартінес Анідо пернув до Барцельони, ліва преса поставлена під превенційну цензуру. Під формою мілітарної диктатури великих землевласників та промисловців, еспанський пролетаріят, що вже й так до-ст доводі натерпітися, потерпить нові удари, але військова диктатура ані не вратує здегерерованої династії, ані не усує дефіциту, ані не зможе розв'язати мароканського питання, для якого неможлива ніяка еспанська розвязка. Диктатура не зможе також задати класової свідомости робітничтва. Реакція не в силі створити нічого нового, вона може накинути людям тільки ярмо безконечних страждань і тільки припинити неминучу перемену революційного руху.

A. Альберт.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

- 20. жовтня 1884 р. процес Дейча за замом на зрадника Горіновича. Дейча заслабо на 13-літню каторгу.
21. жовтня 1878 р. оголошеня закону проти соціалістів в Німеччині.
21. жовтня 1916 р. австрійський соціаліст Фрідріх Адер забив міністра графа Штірка.
22. жовтня 1884. в Шлісенбургі розстріляно Штромберга й Рогачова.
22. жовтня 1905 р. розпочався І. Весукаїнський зід зєдизничників у Петербурзі.
23. жовтня 1917 р. таємна нарада представників Центрального Комітету партії російських більшовиків і військових організацій, на якій вирішено справу про захоплення влади в Росії.
23. жовтня 1918 р. звільнення з в'язниці К. Лібкнехта. Демонстрація в Берліні перед будинком російського посольства на чолі з Лібкнехтом.
24. жовтня 1904 р. жидівський погром в Могиліві.
24. жовтня 1905 р. велика низка страйків по цілій Росії.
25. жовтня 1902 р. величезні аграрні розрухи в Саратовській губернії.

БРАНДЛЕР ПРО ПОЛОЖЕННЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Тов. Брандлер, член ЦК Комуністичної Партії Німеччини і член комуністично-соціалістичного уряду в Саксонії, дав 20. вересня в німецькому клубі в Москві доклад про положення в Німеччині, а відтак повторив його в виконавчій бюрі Профінтерна 21. вересня. Доклад звучить:

Брак часу не дає мені можливості осягнути більше подробиць на економічному і політичному положенні Німеччини, і я обмежусь лише оглядом найважливіших моментів теперішньої ситуації. Положення так заострилося, що перед нами стоїть питання про те, чи через кілька тижнів, чи може бути через кілька місяців наступить рішуча хвиля. Про те, що вона наступить, про те, що перед нами проблема подвійної революції виходить на цілу свою величину, — ні у кого з нас нема сумніву.

Не останавливаясь докладно на положенні нашого пролетаріату, бо це в Росії досить відомо, я хочу лише констатувати той факт, що тиждневий заробіток кваліфікованого німецького металіста виносить максимум два фунти масла. Если підчас резігнації уряду Кунна за доляр платили 5 мільйонів марок, то тепер за него платять 375 мільйонів. Я уперений, що коли ми вернемося через кілька днів в Німеччину, то німецька марка далеко пережене совітський рубль.

Широка маса населення вже тепер примушена виступати до оружаного зударів з офіційною владою при різних нагодах. В околицях Берліна (Бріц і ін. місцевості) відбуваються кожного дня бійки за бараболо. Берлінське населення масами забирає бараболо з чужих городів, і поліція, як і уоружені фашисти виступають з ними до бою, при чім бувають випадки, коли з поля бою забирають убитих і ранених. В найбільш відсталіх місцевостях політичні противенства і революційні настрої досягли свого апогею. Під теперішнім часом питання про революцію стало виключно практичним.

Вплив компартії.

Який-же вплив нашої комуністичної партії? Вже від цвітіння місяця підчас боротьби гірників в окупованій області вплив нашої партії був оскільки сильний, що навіть ми самі не були до него підготовані. Находяться між молотом і ковалдом: з одної сторони французькі окупанти, а з другої — німецькі капіталісти, — робітники, не дивлячись на свою відсталість, відержали блискучий іспит. Треба сказати, що в Рурській області, у Горішній Шлезеску робітники взагалі відстали і через цілий час маю надаватися організаційному впливові як партійних, так і профсоюзних організацій. Находячись в постійній депресії, вони довго підчинялися тяжкій праці і надлюдській експлуатації, і коли наповнялася чаша, звичайно наступав вибух, і тоді їх ніяка сила не могла здержати. Гот, в перший раз, коли в маю місяці після провокації Французів вибух стихійний виступ гірників, нам вдалося повести їх за собою, і вони лишалися цілком під нашою контролею до останнього часу. Те, що надавалося профбюрократам і соціалістам десятками років, нам вдалося протягом кількох місяців.

Інакше мається справа в Саксонії і Турингії. Завдяки виключній свідомості робітничих мас в тих областях і прекрасній їх організаційності, там найкраще вдалося провадити організаційно і політично радикалізацію як самого уряду, так і мас. Правда, по питанню нашої тактики в тих областях у нас партії були через довгий час різниці в поглядах. Меншістських товаришів думала, що з радикалізацією соціал-демократії не вадяться нашим товаришам заволодіти масою, і що лівізна уряду в даним випадку може діяти

проти нас. Ми-ж, більшість, були іншої думки. Ми не боялися радикалізації і лівізни і були уперені в тім, що і архіліві соціал-демократи, в кінці кінців, даліше фраз і обіцянок йти не можуть, і розчарування мас негайно наступить. Так воно в дійсності і було. Під теперішній час соціал-демократія розкладається повним ходом. Маса робітників переходить в нашу партію. Процес радикалізації соціал-демократичних організацій, що мав місце кілька місяців тому назад в Саксонії, тепер відбувається в загальнонімецьких масштабах. Недавно зід соціал-демократів в Берліні викрив такий зідвиг в ліво, що їх лідери тільки рота роззявили. Ясно, що і ця лівізна не може дати нічого позитивного в ту хвилину, коли соціалісти сидять в уряді Штреземана.

Наша тактика тепер по цілій Німеччині така сама, яка вона була недовго в Саксонії, т. е. ми помагаємо процесові розкладу і упадку соціал-демократії. Погляньмо на цифри і ми побачимо слідуючу надзвичайно повчальну картину. Ще зовсім недавно, підчас об'єднання німецької шайдеманівської партії з незалежними, у них було 1.800.000 членів (об'єднаних соціал-демо. 1.500.000 і незалежних 300.000), а під теперішній час, після найбільш обережного підрахунку, об'єднана соціал-демо. партія Німеччини числить не більше 650—700 тисяч членів. В той же час комуністична партія не тільки вдержала свої позиції, але і значно зросла численно. В хвилину об'єднання соціал-демократів наша партія мала 250 тисяч членів, а тепер це число вже давно перегнало за 350 тисяч. Если числити всіх тих, що йдуть до нас в партію, то ми могли зібрати, розуміється, багато більше, але ми в данім разі надзвичайно обережні з цифрами і, треба сказати, що в середнім з 50, які до нас приходять, ми числимо 5-ох людей, як устійний елемент для нас. В кождім разі, ми тепер в Німеччині масова партія, за котрою йдуть робітники і велика частина соціал-демократів. Беручи в рахунок ріжницю між широким рухом 1918 року і тепер, ми можемо сказати, що того положення тепер вже нема. Если тоді робітники були розбиті, то це сталося тільки тому, що не було партії, котра могла-б їх повести за собою, і треба було аж 5 літ для того, щоби ту партію створити, і я говорю з повною свідомістю відвічальності за свої слова, що та партія тепер створена.

Роль профсоюзів.

Яка-ж роль профсоюзів в цій русі? Із 15 мільйонів, працюючих в індустрії нанятих робітників, в союзах зорганізовано 11 мільйонів. Зовсім природно, що вся увага нашої партії за останній час зосереджена на завойованні і на праці в профсоюзах. У многи профсоюзів ми маємо більшість, декотрих ми завойовали, але все-ж такі у нас в руках ніде нема апарату тих організацій. Ми, розуміється, підходили до союзів з тактикою завойовання їх, не бажаючи розколювати, але профсоюзні урядники кріпко держаться за свої апарати і нізащо не хочуть випустити їх з своїх рук. Ясно, що це — вже боротьба політична. З одної сторони, нам приходиться вдержувати масу членів в профсоюзах, а з другої ми не в стані остаточно викинути відтам засівших там бюрократів. Коли ми йшли в союзи, ми говорили масам, що треба тільки мати більшість апарату союзів передуть в наші руки. Тепер це показалося не так. Недивлячись на нашу більшість, нам по цілму ряду політичних, технічних і всяких інших причин не удається викинути їх з їхніх позицій, і у масах знова популярний клич: "Проч з профсоюзів!"

Ми, розуміється, заволоділи нашими сторонниками і вони

лишаються в організаціях. Все-ж такі це — питання дуже серйозне. У нас, наприклад, зовсім нема відповідного кадру профробітників. Із десяти робітників, котрих ми можемо дати профсоюзам, вісім звичайних нідоного не надаються. Беручи на увагу величезне значіння профсоюзів в нашій життє, ми можемо сказати певно, що нам ніколи не вадяться удержати владу в державі, если не заволодіємо союзами. Партія бере це в рахунок.

Які-ж все такі перспективи нашої боротьби? Наше коаліційне правительво Штреземана—Гільфердинга визначається тим, що регулярно два рази на тиждень заявляє, що воно являється останнім конституційним правительвом і що після него владу може захопити тільки яканебудь крайня партія. Наслідками теперішнього правительва можуть бути тільки ті, що признають диктатуру. Розуміється, диктатура може бути і з права і з ліва.

Фашисти і ролія дрібнобуржуазії.

Хто такі є фашисти і яка їх суть — ми знаємо. За п'ять літ нашої революції йшло поступенно збільшення крайніх фронтів. Із 11 мільйонів середніх, дрібнобуржуазних і півпролетарських класів в Німеччині, які до війни творили опору німецького капіталізму, тепер вербується сили для обох фронтів. Ці сіл мріяли про побіду Урядової партії і разом з тою побідою надіялись на отримання нових посад в захоплених і окупованих областях Німеччини і колоніях. Тепер вони заклопотані. Их пролетаризація йде бистрим темпом вперед, і вони є тим резервом, з якого фашисти черпають свої сили. На початку війни більша частина з них симпатизувала соціалізму. Боячись цього настрою, буржуазія ніколи самостійно не брала влади. Вони давали можливість соціал-демо. проробити всю чорну державну роботу. Будучи проти Версальського миру, вони все-ж таки піддержували дрібнобуржуазні партії підчас підписання і ратифікації того миру. Правительво Кунна не могло дістати 3 процент розкладу для покриття цих вимог, не говорючи про те, щоби одержати якінебудь средства для репарацийних виплат. Тепер правительво Штреземана—Гільфердинга може покрити державними доходами тільки 0,7 процент всіх розкладів. Фактично німецька буржуазія не могла видвинути нідоного ділового, однодумного правительва для оборони своїх інтересів. Если клич не може дати такого правительва, то це вже признає розкладу. Надзвичайно характерний для слів дрібнобуржуазії модний в Німеччині вислів "лістаподові злочінці". В тих двох словах висловлений весь гнів, вся ненависть і вся розпука середніх класів німецького народу. Цей лістаподовий злочінці, т. е. революція, і є кінець їх ілюзіям і мріям. І от тактика комуністичної партії спрямована на те, щоби обезоружити ці елементи і не дати можливості великій буржуазії вербувати в них кадри контрреволюціонерів. Цим і пояснюється тактика нашої партії, що виставила національні кличі. Ми примушені були говорити з тою надзвичайною численістю і в достаточній мірі небезпечно для нас групою на повній зрозумілій для неї мові.

Якийсь час тому назад ми не лише мали можливість працювати серед цих класів населення, але если хто-небудь, навіть не комуніст, на їх зібраннях робив замітки з місяця, як не пободобалися їх керівникам, його били і викладали за вікно. Тепер справа зовсім мається внакиш. Ми можемо приходити на їх зібрання і навіть говорити з ними по ріжним питанням. Ще інтересно відмітити і другу рису. Воєнні гри, всякі уоружні вправи і організації фашистів іпонували середнім слоям населення. Вони бачили в тім ілюзію воєної сили Німеччини і, будучи політично зовсім наївними, часами вірили, що ці воєні організації зможуть відвоювати престіж Німеччини. Вони, розуміється, відносились також з великим прихильством до комуністів, уважаючи їх надто слабкими для виконання якихнебудь серйозних справ. Але за останні місяці, коли появились реальні боєві робітничі сотні, коли вони знова побачили воєні гри, але з іншої сторони, вони почали відноситись до нас з далеко більшою повагою. Вони навіть до комунізму почали перецінювати наші сили. Почали ходити чутки і балаки про міліонні армії комуністів. Це наше організаційне зміцнення сприяло скорому розкладові фашистських організацій. В полудневій Німеччині, Віртенберзі і навіть в твердині фашизму — в Баварії цей розклад йде скорим темпом. Ми вже не чуємо балачок про те, що вони готували захопити владу. Лідери фашизму, найпопулярніший генерал Людвендорф, Гіндебург і ін. пошрюють в масах своїх adeptів кличі, що тепер нема можливості йти в Берлін і боротись з червоною армією. Вони кажуть: ми уступим комуністам повалити теперішнє правительво, а потім, мовляв, з ними розправимось. Попередньої бажання і попередньої упереності нема. Характерна в тім відношенні агітація нашої партії за організацію профробітничого дня 29. червня. Фашистські організації всюди розповсюджували слухи, що в той день відбується революція, і натискали на правительво, щоби воно заборонило профробітничий день. Самі-ж фашисти видали тайне розпорядження — не виходити на улицу і охороняти всіма силами своїх провідників.

Порівняння сил.

Які-ж реальні сили, з котрих ми приходимо, числяться, если наступить рішуча хвиля? Вся офіційна уоружна сила Німеччини складається з 100.000-ного війська і 250.000 так званої чорної міліції. Ця чорна міліція в деяких містах легально, а в деяких містах нелегально звязана з офіційною уоружною силою Німеччини і представляє собою вповні дисципліновану воєну організацію. Крім того, треба ще до цього додати 200—250 тисяч фашистів, які можуть в разі потреби прийти з помічю в боротьбі проти нас. Всеого, таким робом, треба рахувати поверх півмільйона уоружених людей проти нас.

Які-ж наші сили? Нам, розуміється, трудно було технічно підготувати і уоружити наших комуністів і революційних робітників. Те, що уважалося зовсім неможливим до останнього генерального страйку, стало для нас докормним фактом. Ми побачили, з яким нечуваним шпритом і скорістю широкі робітничі маси можуть перегрупуватися і привести себе в боєвий порядок. Ті сотні, про котрих так багато говориться в нашій пресі, показують чудеса організації і знання. Ми глибоко переконані, що в кождий потрібну хвилину створиться великі дивізії в противагу фашистам і офіційній силі буржуазії. Ми знаємо, що кадри для цього завжди готові і що німецький пролетаріат безусловно готовий поставити опір і захопити владу. Треба сказати, що если-би фашисти тепер хотіли захопити владу, то для нас нема ніякого сумніву в тім, що це буде сигналом всему німецькому пролетаріатові виступити і, поваливши фашистів разом з теперішнім правительвом, стати у власті. Захоплення власті ми, всі відвічальні робітники, уважаємо не трудним і вповні можливим до виконання завданням. Далекі складніші і трудніші це питання про вдержання власті.

Питання про вдержання власті.

По перше, ми негайно-ж опинимось в капіталістичним окруженні. Польща поспішить, розуміється, захопити Східну Прусію і Шлезі; Чехословаки на розліччє наступ на полудне, Франція поступить даліше з за-

ходу, і ми будемо відтяти зі всіх сторін. Крім того, серйозною проблемою являється харчове питання. Політична реакціонерів до цього часу була така, що вони штучно задержують посилку харчів і інших засобів сільського господарства в центри Німеччини для того, щоби кождої хвилині можна було взяти як Берлін, так і революційну середню Німеччину голодом.

ПОДЯКА.

Трагедія едмонтонського майнерського страйку фактично закінчена. Зсумували всі дані, цілий перебіг його, та звязали під розвагу надлюдських зусиль страйкуючих майнерів, які серце розпушливим обставинам вдержали аж до кінця, страшно чомусь сказати, що страйк програвий... Та-приходиться! Десять місяців голоду, нужди, терпіння і... нічо! Одно луєте і гідке "нічо"!.. Осталось поле бою, гіркий досвід і... жертви. Опущені родини страйкерів, годовані через 10 довгих місяців пустими безлічними фразами, остались на подалу судьби за те тільки, що всіми силами старались поконтити свого класового ворога. Ми відступили. Ми мусили відступити, та не як побіджені, а як побідники. Нас не перемогли, а зрадили, продали нас наші провідники. Ми відступили, щоб в запліло організувати свої боєві сили та набрати свіжих сил до дальшої борби. Тимчасова невдача загартує нашу завязість і розбудить нашу ненависть до всеого, що підле і вороже. А там... остаточно побіда!

Вам, Товариші і Товаришки, котрі так широко відгукнулись на наш зазив і поспішили з фінансовою помічю, на оцім етапі складаємо ширю, сердечну подяку. Честь Вам-та ширий товариський привіт Ваші жертви помогли нам тимбільше, що не переходили вони через густе сито дістриктових "бесребрників", а дістались в цілому нашим маленьким дітям, за що і вони також ширю Вам дякують.

Перші відгукнулись товаришки з відділу Секції Жен-Роб. при Стів. У.Р.Д. в Ріджінгтоні, звідки через руки т-ки А. Ліхой одержано \$20.00. Даліше тов. П. Головчук, фін. секр. У.Р.Д. в Іст Килдону, зібрав \$12.75. Імена є слідуючі:

По \$1.00: Н. Ключевський, М. Боднарчук, М. Бортей, П. Кулинич, П. Головчук, І. Процак.

По 75 цт.: І. Корчинський.

По 50 цт.: В. Іваночко, О. Фелі, І. Козоріз, І. Панчишак, О. Біловус, С. Гладчук.

По 25 цт.: Т. Тимчишин, І. Осмарук, О. Кочук, Л. Міхаліський, М. Глух, Ф. Фіс, І. Бороко, П. Ромаш, В. Омилан, І. Г.

По 10 цт.: О. Панчишак. Безіменних 40 цт. Разом \$12.75.

Третім з ряду відзвалились товаришки з відділу Секції Жен-Робітниць при Стів. У.Р.Д. в Торонто і прислали нам через руки т-ки П. Стельмачук \$30.00.

Всі допомогли одержано \$62.75.

За Ком. Страйкуючих, В. Босович.

Одеський пролетаріат — пролетарському студентству.

На залик студентських спілок допомогти пролетарському студентству, відгукнулося багато одеських фабрик. Робітники цих фабрик взяли на своє удержання по кілька студентів, яким виплачують платню.

Трагедія едмонтонського майнерського страйку фактично закінчена. Зсумували всі дані, цілий перебіг його, та звязали під розвагу надлюдських зусиль страйкуючих майнерів, які серце розпушливим обставинам вдержали аж до кінця, страшно чомусь сказати, що страйк програвий... Та-приходиться! Десять місяців голоду, нужди, терпіння і... нічо! Одно луєте і гідке "нічо"!.. Осталось поле бою, гіркий досвід і... жертви. Опущені родини страйкерів, годовані через 10 довгих місяців пустими безлічними фразами, остались на подалу судьби за те тільки, що всіми силами старались поконтити свого класового ворога. Ми відступили. Ми мусили відступити, та не як побіджені, а як побідники. Нас не перемогли, а зрадили, продали нас наші провідники. Ми відступили, щоб в запліло організувати свої боєві сили та набрати свіжих сил до дальшої борби. Тимчасова невдача загартує нашу завязість і розбудить нашу ненависть до всеого, що підле і вороже. А там... остаточно побіда!

Вам, Товариші і Товаришки, котрі так широко відгукнулись на наш зазив і поспішили з фінансовою помічю, на оцім етапі складаємо ширю, сердечну подяку. Честь Вам-та ширий товариський привіт Ваші жертви помогли нам тимбільше, що не переходили вони через густе сито дістриктових "бесребрників", а дістались в цілому нашим маленьким дітям, за що і вони також ширю Вам дякують.

Перші відгукнулись товаришки з відділу Секції Жен-Роб. при Стів. У.Р.Д. в Ріджінгтоні, звідки через руки т-ки А. Ліхой одержано \$20.00. Даліше тов. П. Головчук, фін. секр. У.Р.Д. в Іст Килдону, зібрав \$12.75. Імена є слідуючі:

По \$1.00: Н. Ключевський, М. Боднарчук, М. Бортей, П. Кулинич, П. Головчук, І. Процак.

По 75 цт.: І. Корчинський.

По 50 цт.: В. Іваночко, О. Фелі, І. Козоріз, І. Панчишак, О. Біловус, С. Гладчук.

По 25 цт.: Т. Тимчишин, І. Осмарук, О. Кочук, Л. Міхаліський, М. Глух, Ф. Фіс, І. Бороко, П. Ромаш, В. Омилан, І. Г.

По 10 цт.: О. Панчишак. Безіменних 40 цт. Разом \$12.75.

Третім з ряду відзвалились товаришки з відділу Секції Жен-Робітниць при Стів. У.Р.Д. в Торонто і прислали нам через руки т-ки П. Стельмачук \$30.00.

Всі допомогли одержано \$62.75.

За Ком. Страйкуючих, В. Босович.

Одеський пролетаріат — пролетарському студентству.

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кождого свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДАХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібною друку в самих питаннях і відповідях. Неодноробітнич, що читав вне матеріали про політичну економію з інших книг і не міг всего зрозуміти, має тепер спробою вирішити незрозуміле, бо в цій книжці є 300 ріжних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS.,
WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

ТІЛЬКИ ЩО ВИЙШЛИ З ДРУКУ ДВІ НАУКОВІ КНИЖКИ:

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ КАРЛА МАРКСА

Книжка має 328 сторін друку і розділена на три головні частини:

1. Товар, гроші, капітал. — 2. Наварність. — 3. Заробітна платня і дохід з капіталу.

Ці частини знова поділені на кільканадцять розділів. Завданням цієї книжки є — познайомити зі змістом "Капіталу" тих, які не мають часу або засобів, щоб його студіювати, а також вона улекшить студії тих, котрі студіюють "Капітал".

Економіка править світом і тому кождий робітник повинен знайомитись і студіювати економічні науки.

Ціна книжки \$1.00.

ЯК ПОВСТАЛА РЕЛІГІЯ І ВІРА В БОГІВ

Написав Гайріх Кунво.

Книжка має 180 сторінок друку.

ЗМІСТ:

1. Новіші досліди релігії. — 2. Як повстали ідеї про духів і богів. — 3. Початки почитання духів. — 4. Від почитання духів до почитання тотемів і прадів. — 5. Сотворення світа. — 6. Небо і пекло. 7. Початки прадів і жертва прадів. — 8. Від почитання прадів до культу природи. — 9. Останки культу духів і прадів у старо-індійській релігії. — 10. Як Ілара з племеніо прадівського бога став богом природи?

Самі наголовки розділів вказують на те, яку наукову вартість має ця книжка. Не воюйте з релігійою фразами, а докажіте її дійсне значіння на підставі строго-наукових досвідів і фактів. В цьому вам якраз допоможе ця книжка.

Ціна книжки 50 центів.

Замовлення шліть на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

НОВІ КНИЖКИ! --- НОВІ КНИЖКИ!

Товариші! Памятайте, що в свідомості наша сила, а свідомість здобувається з книжок. Кождий робітник повинен збільшити свою бібліотеку і свідомість слідуючими новими книжками:

- ЩО ТАКЕ ВСЕСВІТНІЙ СОЮЗ РОБІТНИКІВ — обнимає 80 сторін друку, ціна лише 20 цт.
- ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ — написав О. Сивявський; 110 сторін друку, ціна 35 цт.
- ЧЕРВОНА ЗОРЯ (утопія) — написав А. Богданов; 150 сторін друку, ціна 25 цт.

Замовлення разом з грошіми слати до:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — Winnipeg, Man.

ЖЕНЩИНИ-РОБІТНИЦІ ЧИТАЄТЕ І ЯК НАЙДАЛЬШЕ ПОШИРЮЄТЕ СЕРЕД ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ СВІЙ МІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ

Голос Робітниць

який містить цікаві статті про рух серед жінок-робітниць в цілому світі, популярні наукові статті, оповідання, вірші і т. д.

Передплата вноситься на рік 1 доляр; на піврік 60 цт. Поодинокі число 10 цт.

Передплату і замовлення належить слати на адресу:
THE VOICE OF WORKINGWOMAN
Ukrainian Labor Temple
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

Оборончий Фонд

"УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ".

На покриття кошту процесу "Українських Робітничих Вістей" зложили даліє свої датки такі товариші:

ТОРОНТО, ОНТ.		ЕДМОНТОН, АЛТА.	
Іван Бурак	\$1.00	Олександр Квасний	50
Олександр Чернатюк	1.00		
М. Каванець	1.00	КОНІСТОН, ОНТ.	
Іван Чорний	1.00	І. Перейма	\$1.00
Н. Марчук	1.00		
І. Марушак	1.00	КЕЛГАРИ, АЛТА.	
А. Каванець	1.00	К. і Г. Дзвизінські	\$2.00
Н. Гриник	50		
А. Мельник	30	ВІННІПЕГ БЧ, МАН.	
Разом	\$7.80	Михайло Гаврилюк	\$2.00
ВІННІПЕГ, МАН.		ЛАКПОРТ, МАН.	
І. Кочут	\$2.00	Г. Доничук	\$1.00
М. Комаровський	2.00		
П. Вальчичин	1.00		

Всім жертводавцям редакція і адміністрація "У.Р.В." складають сердечну подяку. Хто слідуючий?

НАДІСЛАНО.

Контон, Онт.
Дорогі Товариші! Посідаю Вам \$7.00 себто: \$4.00 на передплату "У.Р.В.", \$2.00 на пресовий фонд для "У.Р.В." (один дозар від мене, один від Б. Галюка), а \$1.00 на Оборонний Фонд "У.Р.В." проти тих українських людців, що дурять свого носа до буржуазної класи, та старуються всякими підлими способами знищити цей смолоски українського робітництва в Канаді, який є "Укр. Роб. Вістий". Ці люди старуються знищити наш робітничий часопис за те, що він висвітлює всі шайраства, поповняючи ними на українському робітничому і фермерському, що остерігає їх заздальні перед обличчям та, різномірно доводилося їм за це, що "У.Р.В." ударюємою всіма тіми спроби дідратися до робітничих і фермерських жінощів, ці своєрідні панци старуються докідати жінці організованому робітництву в Канаді судам. Але сьогодні український робітничий в Канаді до цього не допустить. "Українські Робітничі Вістий" так доводо будуть жити і впритом остаточно дошку ратуку за підпис української спільно-жонот братів доки українські робітничі і робітничі будуть стовпи при "У.Р.В.", а "У.Р.В." при робітничій класі.

Закінчуючи ці рядки, в ключі: Хай живе "Українські Робітничі Вістий" на побіль всі українським панцим! Хай же єдиність і братерство українських робітничих і фермерів! Хай же праця! Хай же Створення Української Робітничий Дім! З товарицьким привітом, І. Перейма.

Торонто Онт.
Дорогий Товаришу Редактор! Прочитавши в "У.Р.В." статтю про судову розправу за "патріотизм", як завзякся знищити нашу робітничу пресу, я оце зараз на оборонний фонд "У.Р.В." \$7.80 і вислаю вам ці гроші в листі. Жертви ці зложили товариші присутні на заборі з нагоди уродив в т. Івана Бурака, за що складаю їм ширшу товарицьку подяку. Разом з цим заслаю вам також свою передплату на "У.Р.В." і "Т.В." в сумі \$5.50. Остається з товарицьким привітом, І. Чорний.

Келгари, Алта.
Дорогий Товаришу! Читачки "У.Р.В." я бачу, що українські робітничі в Канаді розуміють оцінити важкість своєї робітничої преси. Докладається це тим, що жертви на оборонний фонд нашого часопису надіають зі всіх закуток Канади.

Отже щоб не осталися позаду своїми робітничі і робітничі, просимо помістити в вивид між жертводавцями на згадану ціль і нашу скромну лепту в сумі \$2.00.

Товариші! Не забувайте про поміч "Укр. Роб. Вістий!" К. і Г. Дзвизінські.

'Червоний Шлях' і 'Нова Культура'

Товариші! Замовляйте великий український громадсько-політичний і літературно-науковий місячник "Червоний Шлях" ч. 2, який видається в Харкові під редакцією Г. Ф. Гринька. Місячник "Червоний Шлях" ч. 2 за місяць май 1923 має 311 сторін друку великого книжкового формату коштує з пересилкою \$1.25 (За числом 1-им просимо не писати, бо його не маємо.)

Так само маємо на складі і вислаємо кождому, хто придзе замовлення на місячник "Нову Культуру", ч. 4 за місяць серпень, що виходить у Львові. Ціна цього числа \$2.00 (Попередні числа вичерпані).

Замовлення слати на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Sts., - - - Winnipeg, Man.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ"

Н. Овничук, Гейтрек	\$3.50
Н. Момук, Лашів	2.00
Н. Ріпка, Бруа	1.00
А. Дітин, Дрейт	1.00
К. Карабін, Гейтрек	1.00
П. Німалюк, Віннігер	1.00
І. Перейма, Коністон	1.00
Б. Галюк, Коністон	1.00
Г. Ганюк, Дромгелер	1.00

ВИДОВІД Д-РА КРУТЕНКА В ВІННІПЕГУ НА ЛИСТ Д-РА КУРКУЛЕНКА В БЕРЛІНІ

Прочну тебе, Куркулєнку, послухайшише, та не будь тим, що моркує тебе. Не роби з себе такою, яким бачиш пухлякорожі ворожі з конопель. Аде і ти сам знаєш, що я не ворожий, що відкопи я живу на світі, від тоді з тобою кумпанію тримаю. Ми ж оба знаємо й знаємо мені всі ці листові вирки твої: "Давай!" Та то не штука взяти, як хтось дає, але взяти тоді, коли ніхто не дає.

Ти все своє: "Не забуду!" Так, я не забуду, ба навіть не можу забути. Бо де ж так можна — між завше оба — і відставали і наступали, вітали і переступали — при будівлі "національної свободи", з усіми билісь, вожді, закочували угоні — з таким-ж вождієм без держав як і ми оба. Всюди ми були перед нами, де лише можна було вимоти пистирню в кругленькі, а послідими були там, де це вже неможливо було, значить, де вже були мужирі від нас. Там були ми влі все — задні і задні. Про це я говорив вже навіть на вивид "національної свободи".

Слухай мій дорогий! За ніяку політику і дилематикою може і де що заробити. На мою помі одиче не надійся, бо те, що я твій вірний Крутєнко тут в Канаді прибаб, та і самому мені пригодилося.

Мій солодкий Куркулєнку, даруй за слово. Я ніколи не сподівався, що в тебе така замани відага, та ще до того й стратегі небаж який з тебе. Вислали до мене листа з поном сімейним, зарамом і всі як один дають мені втом довіря в державні метри. А знов кінець тогояк листа грожит шлюхоним зриванням дилематичних зносин. За послуху додлу ти і словечком не згадуєш про мене пересті. Шекс їк накрути, що в сам біс не розберє; десь Львів, Вієнь, Берлін, Варшава, а даліє гострий ульмітат. Брато, вібачи пийна за долари — неминуча. Це, Куркулєнку, я добре зрозумів та ще й тибко по докторски на цим замудався. Нарешті обнови мене сміх за черво та міно, як ти обідиш ладу над Галичюкою. Воювати хочеш? Шо ти — скажи, чи шо? Скаменіє, бо ти мені зробиш те, що комар мусі. Не забувай старий друже, що ти і я — генерали без війська і держави; і як пунці в чорношкірні Африкани. Правда, ти чисиши на У.С.С. в Чехословаччині. Та це нічого, можна чисити; него неауоро не заборононе. Але до команди тоби над ним так далеко, як Вієнь до Вінніпегу.

Сауах Куркулєнку! Ось тоби моя порада. Ти назначи себе опікуном над сиротами, що мають по кілька пар хрестинських батьків та мамів, а і рідних також; мамі і віді, що маршуть по кілька пар мужів — не вмерши, сироти у твою і могому віді, вдови від ішнєшайт до тришчирі літ старі.

Все це аристократична короста, інвалид — збері їх грохи до гальюпо. Ти ж бачиш всемо тумо таборній ролупсти, адеж. Скажи їм моїми словами, що з моєї національної каци пенієса в зелєніх доларів далі вичерпаєш і більше їк мурмур. Може влітат пидіть мій штанік з професійним танієм і реліетом.

За міака та за ложеку справу кіначі надується.

Ага, того, як його... Лупина скуди не висилай, бо дарма. Скопид, бач, роблятьш чим дєш хітрійні Кропяти тебе пухачим фіяном... І шукри не лідреш, хоч скажиш. Ми нувоїх весни я був пиймав кілька дурнішних — тиш, що не бачиш більше світа, окрім своєї фермерської норі. А знаєш Куркулєнку, що я вже влітат змудувати усю Канаду — від Монреїа до Ванкуверу і назад. Ох, як це добре поїхатись на кошт темних... Ось так і забрушу їк якоїнебудь коломийки а вони так зараз їд до кішени і вже є пєйда. А самі вони, кажу тобі, такі гідкі, штани полатні гвоздими... а хай то чорт візьме.

Не дякай мене віяною баламутів, бо я теж маю подібних в своїй обороні: їк аж чотири: "У.Г.", "К.Ф.", "К.У." і "Свобода". Видиш — три в Канаді, а четвертий в Зауч. Державах. Ти покажи свій ніс суди, то смальнуть тебе так, що лиш квічєши, і вже тебе нема.

Питаєш, Куркулєнку, як моя дитина, та що я роблю. Сам ти уей-же повинен знати, що на роботу я суди не приїхав. Не робиш ти нічого, — не роблю і я. На тоби шкєда трається там за зраду поневоленого українського робітника і селянина в Галиччї і на мені за мою роботу тут в Канаді. Бач, як ми мученики за долари. Ознакова доля же і тебе і мене.

Класеш, що згорш від сорому перед більшевиками? Коли-б так знав, коли будеш горити, то хоч руки нтрів би — бо в мене нема ніякого сорому. Мене тут, братку Куркулєнку, пераз вже пригрозували більшевиками на вивид. А я мачуть вони пє-вирі мійні аргументи — а до того ще й мою книжку, як я був на Великій Україні. Мов-

чу, як татарський Азлаз. Роблю з себе Волуду, бо так замагає наша справа. Кінець кішчів я таки признаю їм рачію і вітаю, а де земля під моїми копитами гудє. Бо біда, брате, коли народ стає розумніший. Мучусь тут, як у пєкалі, а ти за мої ці страждання ще й грошей від мене жадєши і висилєши пана Лупієнка-біберєнка. Пийвати я на него хочу, розумієш — даювати. Крутєнко гроші вилучити в темних робітників і фермерів для себе, а Лупієнка, коли йому властєсь залупити, дай лупити тепер для себе. На те ми й патріоти і інтелігенті.

Кінух на цей раз і по автокефальному благословєю тебе одним струпом на шє тімє.

Твій за більше зелєних, інвалид Крутєнко Семен.

КВАРТАЛЬНЕ СПРАВОВИДАННЯ ВІД ДІЛУ СТОВ. У.Р.Д. В ВІНСОП, ОНТ.

В неадо дия 7-го жовтня, ц. р. відбувся кварталний збори відділу Стов. У.Р.Д. в Вівсоп, Онт., на котрий заряд злав справовидання зі своєї діяльності. Справовидання представляється як слідує:

Від 6. липня до 7. жовтня відділ відбув 3 місячні збори, 12 регулярних мітінгів і 4 спеціальних, 2 спеціальних засідань зяраду, 3 пропагандні віча, 2 представлення, 2 діточі концерти і 3 забави. Заходом згаданого відділу організовано також Відділ Жєнщин-Робітниць при Стов. У.Р.Д. в Вівсоп і Відділ Стов. У.Р.Д. а Форд Ситі, Онт. При відділі в Вівсоп існує також Укр. Діточа Школа.

Фінансове справовидання представляється так:

Приходи:	
Липень	\$88.41
Серпень	58.25
Вересень	498.59
Разом	\$645.25
Розходи:	
Липень	\$79.26
Серпень	166.22
Вересень	314.15
Разом	\$559.63
Повторєння:	
Прихід	\$645.25
Розхід	559.63
В касі осталося	\$85.62

За Відділ Стов. У.Р.Д. В. Галюк.

За контрольну комісію: П. Шадий, І. Борієвич, І. Гриник.

ОПОВІЩЕННЯ

До Едмонтонців і околиці!
По причині, що на У.Р.Д. в Едмонтоні ще і нині згадує досить великий довг, збори відділу зарядили тримісячну кампанію збирання фондів на звільнення цього довгу. Цю кампанію має перевести спеціально вибраний комітет.

Отже Комітет цєю дорого звертає до всіх прихильників і симпатиків У.Р.Д. в Едмонтоні і околиці з просьбою о поміч в переведенні цєй кампанії до успішного кінця. Кождий свійдовий товариш повинен зрозуміти, як важить маюти У.Р.Д. доми для організації, тому кождий повинен обовязково помагати цій кампанії зокрема, а робітничій справі взагалі.

Товариші з Едмонтону і мєшеверстей, як Бруа Мавн, Кеаомн, Лускар, Мавієтєв Парк, Нордєс і прачі на заході! Ми гуртуємось при У.Р.Д. в Едмонтоні, тож покажи, що ми уміємо поставитися до своєї справи солідарно. Звітаємо до тебе, що ти жатиш на У.Р.Д. в Едмонтоні і до негатиш. Це мовіть зробити тоді, коли кождий з нас дєстє що найменше одно-доларову датку на сплату згаданого довгу.

Кому незрозумілим є становище У.Р.Д. в Едмонтоні під тепєрішню пору, то хай такому буде відомо, що від грудня, 1922 р. аж до нині, в копалях довгів У.Р.Д. в Едмонтоні траєє стражк. 80 процент стражкочних становлять робітничі українські, котрі за час страйку так вичерпалися з засобів, що не всіли самі, без помічї подальших місцевостей, зложити достаточну суму гроша на заспокоєння віртелєв. Страйк і безробіття, яке траєвало майже цєле літо, є причиною критичного матеріального положення, в яким саме тепєр знаходиться наш У.Р.Д.

Сподіємось, що нап'єпель принєєє успіх, що товариші негайно відключаться на цєй заклик і поспішать з помічю в користь сплати довгу У.Р.Д. в Едмонтоні.

За комітет кампанії збирання фондів на звільнення довгу: І. Г. Михайлюк, Р. Д. Томак, І. Камібановський, Г. Слупський, А. Будний.

За Заряд У.Р.Д. в Едмонтоні: В. Босович, секр. (Печатка.)

В СПРАВІ ЗАКІНЧЕННЯ ЛІЧЕННЯ ХОРОГО ТОВА. ІВАНА ГИДИ В МОНТРЕАЛІ, КВБ.

Підчас організації обідки по сході, т. Ів. Бойчук був також в Монреалі, де постарався ознакомитися точніше зі справою лічення т. І. Гиди.

Справа ця була представлена на засіданню С. П. Е. Ком. в Торонто, і по довгих нарадах С.П.Е.К. рішиш самий зайнятися докінченням лічення хорого т. І. Гиди.

Товариші і Товаришкі! Помімо того, що хорий товариш ще від весни приготувався почати а осєня працювати в друкарні, послідні лікарські баланси фотографічні зні-

НОВА, ДАВНО ОЧІКУВАНА, ЦІННА КНИЖКА!

Повідомляється всіх товаришів, що "Українські Робітничі Вістий" одержали з Берліна, від Видавництва "Носмос", порівняно невелике і ограничене число тільки що виданої ним в українським перекладі незвичайно цінної книжки скрізь нині відомого комуністичного письменника і теоретика Н. Бухарина, п. н.

"ТЕОРІЯ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ".

Є це популярно написаний підручник марксистської соціології, з якого вне нині вчиться протєстарсьє студєнство в Радянських Рєспубліках, і з яким не можна порівнювати жадного дотепєр виданого твору, що викладає історичний матеріалізм. Є це незвичайно цінний твір, на який давно вже очікував жадний знання протєстариєт всього світу. Без цєй книжки не може обійтися ні один свідомий робітник. Книжний робітник, що хоче правильно розуміти основу наук великого протєстарського учителя — Карла Маркса, і правильно розглядатися в ході подій та розуміти слідну буржуазну "хитру механіку", повинен вчитися з книжки Бухарина — "ТЕОРІЯ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ", визнаної вже за найкращий підручник для науки по цьому питанню.

"ТЕОРІЯ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ" Бухарина — це обємиста книжка в 326 сторін бітого друку (великого формату); друкована на дорогім книжковім папері, в незвичайно гарній сильній оправі з витисненим наголовком книжки і назвисом автора на окладці і з таким же витисном золотого коліру друком, з додатком назви Видавництва "Носмос", на хребті обгортки.

ЦІНА ЦЄЙ КНИЖКИ ВІНОСИТЬ ЛИШЄ ДВА ДОЛАРИ.

Накладом "Укр. Роб. Вістей" вийшли з друку слідуєчі нові книжочки:

З ЖИТТЯ ПЕРВІСНОГО ЧОЛОВІКА І СУЧАСНИХ ДИКУНІВ. — В. Лункевичка, незвичайно цікава популярно написана наукова розвідка з численними ілюстраціями; ціна 25 цт.

ЛЮДСЬКЄ СУСПІЛЬСТВО В ПЕРЕДІСТОРИЧНІМ РОЗВИТКУ. — П. Костєнна, одинока того рода наукова розвідка в українській мові, дуже потрібна для кожного, що студієє соціологічні науки; ціна 10 цт.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., - - - Winnipeg, Man.

ки (х-гау) доказали, що т. І. Гиди є невинуватий. Одні лікарі зі шпиталю були відослани його (І.Г.) в санаторію, де він дістав пораду від лікарів йти в гори і лічиєшє як якийсь час. Річ в тім, що в провінції Квебек брав санаторій, не так як в провінції Онтєріо, або другий.

Річ ясна, що таке лічення вимагає розкоди. Тов. Гиди в цій справі є безрадний, а клопоти шоби одного тижня роздобути фонд на життя і лічення на другий тиждєш чий місяць стєють на перешкод тогочиню лічення. Коли-б невинуватий товариш мавіть почав працювати ограниченю, то це вскорі може спричинити побєдєніє стану здоров'я і опієєя треба буде знов пачово почати лічення на довший час.

А шоби саме зарадити на часі і шоби дійсно припшити закінчення лічення Схід. Пров. Екз. Комітет в Торонто перебрав справу лічення на себе, і після лікарських порад постарєєсь за допомогою товаришів цїєї Канади вислати хорого товариша в відповідне місце лічення. С.П.Е.К. просить всіх товаришів і товаришок членів Від. Р.П.К. і робітничих товариств в За. Дєржавах і взагалі свідомих робітничих приєти з поміччю, котрому товаришам переє Схід. Пров. Ком. в Торонто, Онт.

С.П.Е.К. перебрав цю справу на себе згідно з Ком. несєєня помічї в Монреалі тільки тому, що він (С.П.Е.К.) має звязь зі всіма відділами на сході і лєжєє йому буде повєсти роботу.

Схід. Пров. Ком. вірять, що при загальної помічї товаришів він зможе в найкоротший час вислати хорого товариша в відповідне місце лічення і в протягу кількох місяців бажана ціль буде досягнєна. Тов. Гиди перєживши тяжко около два роки в полозінні, а поєврє три роки по шпиталєх та санаторіях, зможе вікши прийти до здоров'я чого і кождий знає ширю бажєє. Не забуваймо, що ми робітничі помігаємо нині одному товаришю а за тєра і ми можемо потребувати такої самої помічї.

Товариші і Товаришкі! Просимо поспішити з поміччю як найкорше на час!

Поміч просимо слати на адресу секретаря Схід. Пров. Ком:

G. Nowosiwsky,
P. O. Box 308, Toronto, Ont.

П. С. Всі листи, заповнені ці порожні, що були розіслані комітетом з Монреалу Схід. Пров. Ком. проєєти вернути негайно на адресу подану на листах або на поштову адресу.

За Східний Провінційний Комітет в Торонто, Н. Гуцалюк, А. Вішніська, П. Терєльський, І. Горбатюк, Ю. Новосівський.

ПОШУКУЮ свого брата Николая Мельничука (сина Грицькового) з села Зібрєнівки, повіт Святии, Галичина. Він виїхав з Галичини до Канади ще в 1912 р. і до него часу не дав вєсті про себе. Має перебувати дєє в Канаді або в Заучєних Дєржавах. Хто би знав його адресу або він сам хай зголоситися до: Iwan Melnyuk P. O. Minas de Matahambre Pinar del rio, Cuba. (85)

УВАГА! ПЕРШИЙ РАЗ В ЦІМ СЕЗОНІ!

Відділ Укр. Роб. Дому в Іст Килдонан відгравє в суботу, 27-го жовтня ц. р. комедію в 3-ох актах з життя русько-американського народа п. н.

"В НЕВОЛІ ТЕМНОТИ"

Комедія досить гарна і займаюча. Хто прийде то певно не пожадує. Приходіть всі! Приходіть громадо!

Відділ докладає всіх сил, шоби цю штуку відіграти як найліпше. Чистий дохід призначений на сплату довгу У.Р.Д. в Іст Килдонан.

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

Проситися всіх товаришів і товаришок загостити на цєй концерт як найчисленніше.

Початок концерту о год. 8.30 вечєром.

Весь дохід з концерту призначений на сплату довгу Укр. Роб. Дому в Іст Килдонан.

ОГОЛОШЕННЯ.

В річницю вшановання пам'яті наших тов. борців, Мельничука, Шєрємети і Цєкєта, котрі поглили героїєською смертєю в нерівній боротьбі з польською шляхтою за звільнєня працюючих мас з під шляхотського ярма, заходом спільних аматорських сил при Укр. Роб. Домі в Лєт-брідж, відгравєтися в неділю, 11. листопада о год. 8-їй вечєром в Укр. Роб. Домі святючна драма в 5-ох відєлогах В. Гі-би п. н.

НАГЛИЙ СУД В ГАЛИЧИНІ.

Товариші і Товаришкі! Бєли Ви бажєєте дізнатися і зрозуміти хто були для нас Мельничук, Шєрємета і Цєкєто, то прийдіть на 11-го листопада подивитися на живий образ наших героїв в цій драмі, а пізнаєте хто вони були та за що і як умерли.

Тож пам'ятайте на дєнь 11-го листопада. Приходіть як найчисленніше, шоби побачити цю дуже займаючу революційну драму, котра представляє боротьбу революціонерів з жорстокою польською шляхтою.

Ф. Токарюк, режисєр.

Товаришу! Не забувай відновити передплату на "Українські Робітничі Вістий".

ЦІННА КНИЖКА

Кождий український робітничий в Канаді повинен мати в своїй бібліотєці і користатися з цінного наукового твору Юлія Липєрєта п. н.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обнимє 400 сторін друку більшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковім папері. На українську мову переклав П. Дятлів.

Ціна цєй книжки \$2.50.

Для відділів і філій Стов. У.Р.Д. та відділів У.С.Р. П.К. чьки за половину ціни.

Замовлення посилайте на слідуєчу адресу:

J. Boychuk
21 Denison Ave.,
TORONTO, ONT.

НОВА КОМЕДІЯ!

Вже вийшла з друку і продаєтєє дуже гарна комедія в трох діях Стєна Зан-ого п. н.

ЯК СВІТ ПІШОВ ДОГОРИ НОГАМИ

Надаєтєє до вистави навіть на малых сценах. Спеціалньких декораций не вимагає. Ціна 25 центів.

Замовлення слати до:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.

ПОШУКУЮ свого брата Михайла Гаврилука, з села Гуштинка, пов. Боршів. Через довгий час зін перебував в Едмонтоні, Алта. Хто-б про него знав, або нині сам хай налієє до мене на адресу:

Nick Hawrysh
Box 381
Kenora, Ont. (87)

ПОШУКУЮ в важній справі Василя Мандибука, з Бродського повіту. Перебував кола або у Венкуєр. Хто би про него знав або він сам, то прошу зголоситися на пошту адресу:

Iwan Burak
95 Mitchell Ave.,
Toronto, Ont. (87)